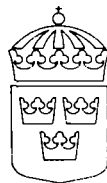

Konstitutionsutskottets yttrande

1985/86:7 y

över proposition 1985/86:4 om att överföra
tillverkning och utgivning av mynt till Sveriges
riksbank

KU
1985/86:7 y

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över ovan angivna proposition. I propositionen föreslås att rätten att låta tillverka och ge ut mynt överförs från regeringen till Sveriges riksbank. Mynttillverkningen, som myntverket nu svarar för, föreslås ske i aktiebolagsform med riksbanken som huvudman. Reformen avses bli genomförd fr. o. m. den 1 juli 1986.

Förslaget föranleder vissa ändringar bl. a. i lagen (1970:1028) om rikets mynt. Enligt gällande lydelse av 4 § nämnda lag meddelas föreskrifter om mynts sammansättning, vikt och utförande av regeringen. Sådana föreskrifter har regeringen utfärdat genom förordningen (1971:105) om metallinnehåll och storlek beträffande rikets mynt samt genom förordningen (1984:334) om prägel på rikets mynt. Det föreslås i propositionen att riksbanken skall få utfärda motsvarande föreskrifter i stället för regeringen.

Enligt 9 kap. 13 § regeringsformen gäller att endast riksbanken har rätt att ge ut sedlar och att bestämmelser om penning- och betalningsväsendet i övrigt meddelas genom lag. Som bestämmelsen är utformad lämnar den inte något utrymme för riksdagen att delegera en rätt att meddela föreskrifter.

Regeringen har emellertid enligt 8 kap. 13 § regeringsformen en självständig rätt att meddela verkställighetsföreskrifter till lag. Av ett motivuttalande till 4 § myntlagen (se prop. 1975:28, s. 4) framgår att de föreskrifter som regeringen skulle komma att meddela om mynts sammansättning, vikt och utförande skulle vara rena verkställighetsföreskrifter. Bestämmelsen i 4 § myntlagen bör därför inte ses som ett bemyndigande utan bör ses som en erinran om att regeringen kan komma att meddela verkställighetsföreskrifter.

Rätten att meddela verkställighetsföreskrifter enligt 8 kap. 13 § regeringsformen tillkommer endast regeringen. Någon motsvarande regel i regeringsformen som ger en myndighet under riksdagen rätt att utfärda verkställighetsföreskrifter till lagar finns inte. Däremot finns i 8 kap. 11 § regeringsformen en bestämmelse som gör det möjligt för riksdagen att samtidigt som den bemyndigar regeringen att meddela föreskrifter i visst ämne också ge en förvaltningsmyndighet under riksdagen en rätt att meddela bestämmelser i ämnet. Denna bestämmelse är inte tillämplig i nu aktuellt fall.

Det förekommer emellertid att riksdagen delegerar rätt att meddela föreskrifter direkt till myndigheter under riksdagen och till organ inom

riksdagen utan samtidig delegering till regeringen. Som exempel härpå kan nämnas en bestämmelse i instruktionen för JO (1975:1057) som bemyndigar den ombudsman som är administrativ chef att fastställa arbetsordning m. m. Samma typ av bemyndiganden finns i lagen med reglemente för riksbanken (RFS 1975:6) och i lagen (1982:1158) om riksgäldskontoret. Som ytterligare exempel kan nämnas förvaltningskontorets rätt enligt 9 kap. 4 § riksdagsordningen att, såvitt gäller riksdagen och riksdagens myndigheter, i den omfattning som riksdagen bestämmer meddela föreskrifter i vissa ämnen. Förvaltningskontoret kan meddela vissa föreskrifter även enligt lagen (1983:953) om säkerhetsskydd i riksdagen och i lagen (1983:1061) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor.

Nu nämnda bemyndiganden gäller förhållanden hos riksdagen eller riksdagens myndigheter.

Enligt utskottets mening bör de verkställighetsföreskrifter rörande myntväsendet som nu är i fråga inte meddelas i samma ordning som när det gäller administrativa föreskrifter för riksdagen och dess myndigheter och organ.

Utskottet förordar därför att de verkställighetsföreskrifter rörande myntsammansättning, vikt och utförande, som regeringen nu meddelar genom förordning, i stället bör meddelas i lag om finansutskottet tillstyrker propositionens förslag att riksbanken skall ta över huvudmannskapet för mynttillverkningen.

Stockholm den 21 november 1985

På konstitutionsutskottets vägnar

Olle Svensson

Närvarande: Olle Svensson (s), Wivi-Anne Cederqvist (s), Birgit Friggebo (fp), Bertil Fiskesjö (c), Kurt Ove Johansson (s), Hans Nyhage (m), Sture Thun (s), Gunnar Biörck i Värmdö (m), Sören Lekberg (s), Bengt Kindbom (c), Nils Berndtson (vpk), Ulla Pettersson (s), Kristina Svensson (s), Ingela Mårtensson (fp) och Gunnar Hökmark (m).